

Aplikácia práva EÚ po rekodifikácii procesných kódexov

Miroslav Slašťan

Právnická fakulta UK, Bratislava

Náhrada škody - EÚ

Podmienky zodpovednosti podľa práva EÚ:

- a) porušená právna norma EÚ priznáva práva fyzickým alebo právnickým osobám;
- b) porušenie právnej normy EÚ (protiprávnosť konania členského štátu) je dostatočne závažné;
- c) medzi porušením právnej normy EÚ členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje priama príčinná súvislosť (kauzálny nexus)

Náhrada škody - EÚ

Podľa Súdneho dvora, medzi prvky, ktoré príslušný súd môže vziať do úvahy, patrí predovšetkým:

- i) jasnosť a presnosť porušeného právneho predpisu,
- ii) miera voľnej úvahy, ktorú tento predpis ponecháva orgánom štátu alebo EÚ,
- iii) úmyselnosť alebo neúmyselnosť spáchaného porušenia alebo spôsobenej škody,
- iv) ospravedlniteľnosť alebo neospravedlniteľnosť prípadného právneho omylu,
- v) skutočnosť, že stanovisko orgánov Únie mohlo prispieť k opomenutiu, prijatiu alebo zachovaniu vnútroštátnych opatrení alebo praktík, ktoré sú v rozpore s právom Únie.

Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, bod 213.

3

Náhrada škody - EÚ

- Súdny dvor označil najčastejšie prípady dostatočne závažného porušenia práva EÚ od roku 1991:
- v rozsudku vo veci *C-46/93 a C-48/93, Brasserie du pêcheur a Factortame* Súdny dvor uviedol, že porušenie práva EÚ je dostatočne závažné vtedy, ak pretrváva:
  - i) naďalej napriek rozsudku, ktorý toto vytýkané nesplnenie povinnosti konštatuje (tzn. rozsudku Súdneho dvora napr. v konaní podľa čl. 258 až 260 ZFEÚ), alebo
  - ii) napriek rozhodnutiu Súdneho dvora o prejudiciálnej otázke podľa čl. 267 ZFEÚ alebo
  - iii) napriek ustálenej judikatúre Súdneho dvora v danej oblasti, z ktorej vyplýva, že dotknuté správanie je zjavne porušením práva

4

Náhrada škody - EÚ

- na základe prvotného rozsudku Súdneho dvora vo veci *Francovich* a ďalších rozhodnutí (napr. *Dillenkofer*) možno dodať, že fikcia dostatočne závažného porušenia práva EÚ platí tiež v prípade absencie (tzn. úplného opomenutia) prebratia smernice v stanovenej lehote
- *rozsudok Súdneho dvora z 19. novembra 1991, Francovich a i., C-6/90 a C-9/90*

5

Sága Frucona I.

- uznesením zo 14. júla 2004 Krajský súd v Košiciach potvrdil vyrovnanie – aj NS SR
- rozhodnutie Komisie o štátnej pomoci č. C25/2005 zo dňa 12.6.2006
- Komisia Európskych spoločenstiev / Slovenská republika, C-507/08 – **SR porušila právo EÚ**
- nález Ústavného súdu II. ÚS 501/2010 zo 6.4. 2011 – zrušil rozhodnutie NS SR a KS
- 12. 1. 2007 Frucona podáva žalobu proti rozhodnutiu Komisii T-11/07 – 7.12.2010 zamietnutá
- 17. februára 2011 odvolanie na SD - C-73/11 P – SD rozsudok T-11/07 zrušuje – **nové konanie**
- dňa 16. októbra 2013 nové rozhodnutie Komisie 2014/342/EÚ - T-11/07 zastavené

6

Sága Frucona II.

- nová žaloba podaná 17. 2. 2014 – Frucona Košice/Komisia (vec T-103/14)
- Všeobecný súd EÚ – 16.3.2016 – nové rozhodnutie EK zrušuje
- EK – odvolanie na SD – C-300/16 P
- 20.7.2017 – SD – potvrdzuje T-103/14

- Koniec?

7

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Civilný sporový poriadok § 397 e) ...je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskej únie, Rady Európskej únie alebo Komisie, **ktoré je pre strany záväzné**

- OSP (§228 (1) e): ...je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev...
  - *s akýmkoľvek rozhodnutím...?*

8

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

■ Kapferer, C-234/04 - 16. 3. 2006

- porušenie nariadenia č. 44/2001 (zákonný sudca)
- úniové právo neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby neuplatnil vnútroštátne procesné normy, na základe ktorých získava rozhodnutie právoplatnosť, aj keby to umožnilo napraviť porušenie komunitárneho práva predmetným rozhodnutím

■ Lucchini, C-119/05 - 18. júla 2007

- Právo Spoločenstva bráni uplatneniu ustanovenia vnútroštátneho práva, ktorého cieľom je stanoviť zásadu právnej sily rozhodnutej veci, akým je článok 2909 talianskeho občianskeho zákonníka, keď jeho uplatnenie predstavuje prekážku vymáhania štátnej pomoci, ktorá bola poskytnutá v rozpore s právom Spoločenstva a ktorej nezlučiteľnosť so spoločným trhom bola stanovená konečným rozhodnutím Komisie.

9

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Pokusy o obnovu konania podľa O.s.p.
- okresný súd povolil obnovu konania, ktoré bolo ukončené platobným rozkazom vydaným 01.02.2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa **10.04.2007**
- keďže aj platobný rozkaz mohol byť podľa § 228 ods.2 O.s.p. napadnutý návrhom na obnovu konania – **29.2.2012**, navrhol navrhovateľ povoliť obnovu vyššie uvedeného konania, v ktorom bol zaviazaný na zaplatenie sumy 1.533,56 Eur, 0,1% denného úroku z omeškania zo sumy 1.533,56 Eur od 21.04.2005 do zaplatenia, zmluvnej pokuty vo výške 306,71 Eur, trov konania vo výške 417,- Eur ...

10

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- rozpor platobného rozkazu s rozhodnutiami Súdneho dvora (**NIE VO VLASTNEJ VECI**), skúmal aj z hľadiska dodržania tzv. subjektívnej 3-mesačnej lehoty, ktorá začína plynúť odo dňa, kedy sa žalobca dozvedel o dôvode obnovy konania, resp. odkedy ho mohol uplatniť **s poukazom na § 228 ods.1 písm. e/ O.s.p.** prvýkrát
- OS:...plynutie objektívnej lehoty nie je pri tomto dôvode nijako zákonom obmedzené a účastník, ktorý o povolenie obnovy žiada z tohto dôvodu môže tak urobiť s poukazom na § 230 ods. 2 O.s.p. počnúc jeho právoplatnosťou neobmedzene - pri podaní návrhu na povolenie obnovy konania z dôvodu uvedeného žalobcom v § 228 ods.1 písm. e/ O.s.p. bol jeho návrh podaný včas
- **... ustanovenia o začiatku behu subjektívnej, ako aj objektívnej lehoty upravenej v § 230 ods. 1 O.s.p. v znení účinnom do 30.06. 2016, je obsahom zhodné s ustanoveniami § 403 a § 404 písm. c) CSP, účinnými od 01.07.2016**

11

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Žalobca v konaní tvrdil, že svoje práva sa **rozhodol aktívne brániť po obdržaní upovedomenia o začatí exekúcie** zameranej na vymoženie nároku priznaného vyššie uvedeným platobným rozkazom, pričom v poslednom kvartáli roku **2011** sa obrátil na **Centrum právnej pomoci**, ktoré ho usmernilo, aby vstúpil do rokovania so **Združením pre ochranu občana spotrebiteľa HOOS**, k čomu došlo začiatkom **roku 2012**
- od Združenia pre ochranu občana spotrebiteľa **získal informácie** o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, **ktoré mohli byť použité v základnom konaní a ktoré by pre neho privodili priaznivejšie rozhodnutie vo veci**

12

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- rozhodnutia Európskeho súdneho dvora, na ktoré žalobca poukázal, a to **C-244 až 248/1998 Oceáno Grupo Editorial SA, C-473/2000 Cofidis SA, C-228/1992 Roquette Frères a C-137/1994 Richardson** boli vydané pred právoplatnosťou platobného rozkazu, od žalobcu, ako **osoby neznalej práva, ktorá sa nevie zorientovať v právnych predpisoch upravujúcich ochranu spotrebiteľa a ani v judikatúre Európskeho súdneho dvora nie je možné spravodlivo požadovať** zistenie rozhodujúcich skutočností, preto okresný súd začiatok plynutia 3-mesačnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na súd žalobcom nezaložil od času účinnosti týchto rozhodnutí, **ale od okamihu, kedy o nich žalobca získal od Združenia vedomosť...**

13

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- OS posúdil v merite - zmluvu uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným ako **spotrebiteľský záväzkový vzťah**, pri ktorom je povinnosť súdu skúmať z úradnej povinnosti, či zmluva, z ktorej žalobca odvodzuje uplatnený nárok neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky tak, ako to vyplýva **aj** z rozhodnutí Európskeho súdneho dvora **C-244/98 Oceáno Grupo Editorial SA**, ako aj C-168/2005 Elisa Maria Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL, **čo okresný súd pred vydaním platobného rozkazu neskúmal...** nezisťoval, či zmluva neobsahuje neprijateľné podmienky v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa
- OS: rozpor platobného rozkazu s vyššie uvedenými rozhodnutiami Európskeho súdneho dvora, a to najmä v časti dojednaní úrokov z omeškania, ako aj zmluvnej pokuty v prípade včasného nesplácania úveru spotrebiteľom
  - C-244/98, ostatné na ktoré ani žalobca nepoukázal

14

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Z dôvodu, že v základnom konaní nebola skúmaná okresným súdom pred vydaním platobného rozkazu existencia neprijateľných zmluvných podmienok, došlo takýmto postupom k porušeniu rozhodnutí Súdneho dvora, ktoré zakladá nárok žalobca na povolenie obnovy konania podľa § 228 ods.1, písm. e/ O.s.p., preto návrhu žalobca vyhovel...
- KS: žalobca sa po porade s HOOS odvoláva na rozsudky Európskeho súdneho dvora bez uvedenia presných dôvodov, pre ktoré by mal byť postup súdu pri vydaní platobného rozkazu s nimi v rozpore

15

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- **Odvolací súd zistil**, že .....rozsudok Súdneho dvora z 19.10.1995 vo veci C-137/1994 Richardson sa týka výkladu priameho účinku Smernice Rady 79/7/EHS z 19.12.1978 o postupnom zavádzaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach sociálneho zabezpečenia a nie je zrejмый jediný dôvod jeho použitia v konaní o návrhu na obnovu konania...obdobne to platí aj v prípade rozsudku Súdneho dvora z 29.4.1994, C-228/92, Roquette Frères SA, ktorý sa týka platnosti nariadenia č. 2719/75 o stanovení finančných náhrad ..

16

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Odvolací súd zisťoval v intenciách rozhodnutia dovolacieho súdu **dostupnosť** rozhodnutí Európskeho súdneho dvora prípadoch **C-240/98** až **C - 244/98** a **C - 473/00** vydaných pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie, t.j. pred dátumom 01.05.2004 v slovenskom jazyku, pričom zistil, že oficiálne zverejnené preklady uvedených rozhodnutí do slovenského jazyka nie sú v Úradnom vestníku EÚ na uvedenej internetovej stránke a ani v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora a Všeobecného súdu zverejnené v slovenskom jazyku prístupné ani po dátume 01.05.2004...
- Úplné znenie rozsudkov Súdneho dvora je v slovenskom jazyku uverejňované v Zbierke súdnych rozhodnutí, ale aj na internete až od 01.05.2004. Odvolací súd tiež zistil, že právna povinnosť prekladu rozsudkov Súdneho dvora vynesených pred 01.05.2004 do slovenského jazyka neexistuje...

17

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- ...nie je možné považovať rozhodnutie okresného súdu za vecne správne, pretože ..nesprávne vec právne posúdil, keď **začiatok plynutia subjektívnej trojmesačnej lehoty** na podanie návrhu na obnovu konania žalobcom z dôvodu uvedeného v § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. odvodil len od ničím nepreukázaného tvrdenia žalobcu o tom, že sa o dôvode obnovy konania dozvedel len dva týždne pred podaním návrhu na obnovu konania na súd, a teda, od dátumu, keď od HOOS získal informácie o rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ako aj rozhodnutiach Európskeho súdneho dvora, ktoré mohli byť použité už v základnom konaní pri vydávaní platobného rozkazu a ktoré by pre neho privodili priaznivejšie rozhodnutie vo veci....

18

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Dôvodom obnovy konania je podľa § 228 ods. 1, písm. a) O.s.p. **existencia takých nových skutočností, rozhodnutí a dôkazov**, ktoré sa z **objektívnych príčin** nemohli vykonať v pôvodnom konaní a ktoré žalobca ako účastník pôvodného konania bez svojej viny nemohol v pôvodnom konaní použiť, ak môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nemožnosťou použiť skutočnosti alebo dôkazy bez svojej viny v pôvodnom konaní sa rozumie nemožnosť vykonať dokazovanie v súdnom konaní alebo nemožnosť uznať či predložiť tieto skutočnosti alebo dôkazy účastníkom konania voči súdu, pričom nejde o prípady nevykonania možného dokazovania súdom o tých skutočnostiach, rozhodnutiach a dôkazoch, ktoré účastníci konania označili, avšak súd ich nepokladal za rozhodujúce, a preto sa k ich dokazovaniu neprikročilo (R 19/1975).

19

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- podľa § 2 ods. 1 zák. č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie dňom uverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora ES a súdu prvého stupňa v Úradnom vestníku Európskej únie sa tieto stali známymi každému, koho sa týkajú. Domnienka o znalosti uverejnených aktov Európskej únie je nevyvrátiteľná ....
- odvolací súd k dostupnosti do slovenského jazyka preložených rozhodnutí uvádza, že takmer každé ďalšie rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, ktoré bolo vydané po vyššie uvedených rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ C - 240/98 až C - 244/98 a C - 473/00, napríklad o **výklade Smernice 93/13 sa odvoláva na predchádzajúce rozhodnutia**, ktoré cituje a ďalej spresňuje, pretože rozhodovacia činnosť Súdneho dvora EÚ sa v otázke ochrany spotrebiteľa postupne vyvíjala. Znamená to, že aj tie rozsudky Súdneho dvora EÚ, ktoré boli vydané pred 1. májom 2004, t. j. pred vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie a neboli preložené do slovenského jazyka, sú súčasťou neskorších rozsudkov vydaných po dátume vstupu Slovenskej republiky do EÚ, keďže na ne tieto neskôr vydané rozhodnutia opakovane odkazujú, čím sa stávajú dostupnými aj v slovenskom jazyku

20

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Napr. Žalobcom uvádzaný rozsudok Súdneho dvora EÚ, z 27. júna 2000 C-244 až 248/1998, Océano Grupo Editorial SA je pravidelne opakovaný v podstatných častiach jeho výrokovej časti a odôvodnenia v mnohých ďalších rozsudkoch Súdneho dvora EÚ, (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 9.11.2010, C-137/08, VB Pénzügyi Lízing Zrt., alebo rozsudok zo 6.10. 2009, C-40/08, Asturcom), ako aj v množstve rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky, či Ústavného súdu SR, ktoré sú voľne dostupné v slovenskom jazyku na viacerých miestach, najmä webových stránkach určených spotrebiteľom, napr. Ministerstva spravodlivosti SR, www.justice.gov.sk najmenej od roku 2010

21

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Odvolací súd je preto toho právneho názoru, že ak bolo vydané rozhodnutie okresného súdu v čase, kedy boli rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré odkazuje žalobca zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, ako aj v Zbierke súdnych rozhodnutí Súdneho dvora EÚ a aj na internete, pričom tieto sú pre Slovenskú republiku právne záväzné už od 01.05.2004, kedy sa Slovenská republika stala členským štátom Európskej únie, mohol žalobca objektívne túto skutočnosť namietat' už v odpore, pretože o nich mohol objektívne vedieť od preukázateľného dátumu zverejnenia rozhodnutí Súdneho dvora v Úradnom vestníku EÚ...

22

Obnova konania - časová pôsobnosť eurokonformného výkladu

- Keďže podstatnou a jedine relevantnou otázkou pre posúdenie včasnosti podania návrhu žalobcu na obnovu konania na súd je stanovenie začiatku plynutia subjektívnej lehoty na podanie takéhoto návrhu, vychádzal odvolací súd z právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tomto konaní, podľa ktorého sa dátum začiatku plynutia subjektívnej **3 mesačnej lehoty odvíja od dátumu, kedy boli žalobcom uvádzané rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie**, čo je podmienkou prezumpcie znalostí rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie žalobcom a začiatok 3 mesačnej subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania stanovil na dátum, odkedy mohol žalobca tento dôvod uplatniť a odkedy sa mohol o ňom aj reálne dozvedieť

23

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- **Nariadenie EP a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu**
  - uplatňuje sa od 1. januára 2009
  - zmena: Nariadenie Rady (EÚ) č. 517/2013 z 13. mája 2013, ktorým sa z dôvodu pristúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité nariadenia a rozhodnutia ... *Ú. v. EÚ L 158, 10.6.2013, s. 1 – 71*

24

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2421 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a nariadenie (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze
- uplatňuje sa od **14. júla 2017**
- zmena hodnoty pohľadávky - v čase doručenia tlačiva na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 5 000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov..

25

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 4 ods. 4: ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne
- nové: **súd informuje** navrhovateľa o takomto zamietnutí a o tom, či je proti takémuto zamietnutiu dostupný opravný prostriedok.

26

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 5 (1a): súd uskutoční ústne pojednávanie, **len ak sa domnieva, že:**
  - nie je možné vydať rozsudok na základe písomných dôkazov (predtým „potrebné“), alebo
  - ak o to požiada niektorá zo strán (môže **zamietnuť**, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti sporu nie je pre spravodlivé vedenie konania potrebné ústne pojednávanie...dôvody zamietnutia sa uvedú písomne. Proti tomuto zamietnutiu nemožno podať opravný prostriedok samostatne bez napadnutia samotného rozsudku)

27

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 8 – nové technológie – ústne pojednávanie
- vedie sa s využitím akejkoľvek vhodnej technológie diaľkovej komunikácie, ako je videokonferencia alebo telekonferencia, dostupnej súdu alebo tribunálu, ibaže by použitie takejto technológie nebolo vzhľadom na osobitné okolnosti sporu vhodné z hľadiska spravodlivého vedenia konania
  - účasť tejto osoby sa zabezpečí podľa nariadenia č. 1206/2001
- predvolaná strana – má právo požiadať o použitie technológie diaľkovej komunikácie, ak je takáto technológia dostupná súdu (musí žiadosť odôvodniť?) – čl. 8(2)

28

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 8 (3) strana, ktorá bola predvolaná, aby sa zúčastnila ústneho pojednávania prostredníctvom technológie diaľkovej komunikácie, **môže požiadať o fyzickú prítomnosť na tomto pojednávaní – platí to potom táto strana?** – podľa čl. 16 s poučením
- proti rozhodnutiu súdu o žiadostiach (2) a (3) nemožno podať opravný prostriedok samostatne bez napadnutia samotného rozsudku

29

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 9 : vykonávanie dôkazov - súd použije najjednoduchší a najmenej zaťažujúci spôsob vykonávania dôkazov
- čl. 13 – doručovanie elektronickými prostriedkami
  - ak sú takéto prostriedky technicky dostupné a prípustné v súlade s procesnými pravidlami členského štátu
  - ak strana, ktorá je adresátom, vopred výslovne súhlasila ..... **alebo ak sa na túto stranu v súlade s procesnými pravidlami členského štátu, v ktorom má táto strana bydlisko alebo obvyklý pobyt, vzťahuje právna povinnosť akceptovať takýto konkrétny spôsob doručovania**

30

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 17 – opravné prostriedky – nezmenné (ide sa podľa CSP, tzn. ODVOLANIE)
- čl. 18 - preskúmanie rozsudku vo výnimočných prípadoch
- **ne je to obnova konania** - CSP: §397 f) ... možnosť jeho preskúmania vyplýva z osobitného predpisu v súvislosti s uznaním alebo výkonom rozhodnutia slovenského súdu v inom členskom štáte EÚ
  - čl. 18 EKNHS:
    - ak by vnútroštátne právo neprípúšťalo opravný prostriedok podľa čl. 17
    - ak pripúšťa opravný prostriedok – ale nie dôvody podľa čl. 18, účastník nemôže najskôr čl. 17 a potom čl. 18

31

Zmena nariadenia o európskom konaní s nízkou hodnotou sporu

- čl. 20 (2) – uznanie a výkon: Na žiadosť jednej zo strán vydá súd bez dodatočných nákladov osvedčenie -... v ktoromkoľvek inom úradnom jazyku inštitúcií Únie, pričom **použije viacjazyčné dynamické vzorové tlačivo** dostupné na Európskom portáli elektronickej justície. Žiadne ustanovenie v tomto nariadení nezaväzuje súd alebo tribunál poskytnúť preklad a/alebo prepis textu uvedeného v kolónkach uvedeného osvedčenia určených pre voľný text.

32

Zmena nariadení o EKNHS a EPR

- Nariadenie (ES) č. 1896/2006 o EPR:
  - čl. 17 (1): ak sa odpor podá v lehote stanovenej v článku 16 ods. 2, **konanie pokračuje na príslušnom súde členského štátu pôvodu**, pokiaľ navrhovateľ vyslovene nepožiadal o ukončenie konania v takomto prípade, konanie pokračuje v súlade s pravidlami:
  - A) európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007, ak je uplatniteľné; alebo
  - B) akéhokoľvek príslušného vnútroštátneho občianskeho súdneho konania
- môže/nemusi vybrať navrhovateľ (ak nie – B)

33

Ústavný súd SR a čl. 267 (3) ZFEÚ

- **uznesenie z 3.7.2008, IV. ÚS 206/08:**
- povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 267 (3) ZFEÚ platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t.j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok (výnimkou z povahy veci je návrh na obnovu konania).
- **Skúmanie**, či ide o súd, proti ktorého rozhodnutiu už nie je prípustný žiaden opravný prostriedok, treba vykonať s **ohľadom na konkrétny spor alebo inú právnu vec, rešpektujúc platný Občiansky súdny poriadok, jeho systém opravných prostriedkov a súčasne aj judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky** (ďalej aj "najvyšší súd") riešiacu prípustnosť opravných prostriedkov, **najmä dovolania**.
- ...ak sa v spore v konaní pred vnútroštátnym súdom nepodíeľal svojim výkladom práva spoločenstva komunitárny sudca, hoci tento výklad bol nevyhnutný na rozhodnutie vo veci samej, potom vnútroštátny súd bol v tejto časti konania pred ním **nesprávne obsadený** tak, ako to napokon tvrdí aj samotný sťažovateľ uvádzajúc, že vo veci nerozhodoval zákonný sudca.
- Takáto procesná situácia je však zákonom ustanoveným **dôvodom na podanie dovolania** podľa § 237 písm. g) OSP a prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku **vylučuje právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy**.³⁴

uznesenie z 3.7.2008, IV. ÚS 206/08

- Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, **nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, hoci tak urobiť mal**, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa § 1 v spojení s § 109 ods. 1 písm. c) OSP zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania...
- Ústavný súd pripomína, že ak vnútroštátny sudca nepredloží prejudiciálnu otázku komunitárnemu sudcovi v konkrétnej veci, kde to bola jeho povinnosť, nielen možnosť tak urobiť, potom v takom prípade to môže za istých okolností zakladať **zodpovednosť členského štátu za porušenie komunitárneho práva postupom a rozhodovaním vnútroštátneho súdu** (pozri napríklad rozsudok z 30. septembra 2003 vo veci Kobler proti Rakúskej republike, C-224/01).

35

Obrana voči **nepodaniu** prejudiciálnej otázky - voči meritórnemu rozhodnutiu

- **SŤAŽNOSŤ podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy**
  - subsidiarita ÚS
  - najskôr dovolanie (II.ÚS 90/05, IV.ÚS 206/08)
  - nález IV. ÚS 108/2010 z 19. októbra 2011 a II.ÚS 129/2010 z 3. novembra 2011 (*medved'*)
    - **porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces** (nie vždy...**zásadné pochybenie**)

36

Obrana voči **nepodaniu** prejudiciálnej otázky - voči meritórnemu rozhodnutiu

■ **SŤAŽNOSŤ pokračovanie...**

- ...nie každé nepredloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru, ktoré je v rozpore s právom EÚ, musí mať automaticky za následok porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru
- **Len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky**, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru v prípade, keď súd sám o interpretácii práva EÚ mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola **svojvoľne popretá právomoc Súdneho dvora** (porovnaj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGE 82, 159; uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008)

Obrana voči **nepodaniu** prejudiciálnej otázky - voči meritórnemu rozhodnutiu

■ **SŤAŽNOSŤ pokračovanie....**

- a) I. ÚS 90/05, IV. ÚS 206/08, III. ÚS 151/07 - sťažovatelia vystupovali v postavení účastníkov v konaní pred všeobecnými súdmi, v ktorých sa „dožadovali“ predloženia PO
- b) II. ÚS 129/2010 - nepredloženie PO vo vecne a právne (v zásade) identických konaniach, v ktorých sa však sťažovateľ sám predloženia prejudiciálnej otázky „nedožadoval“.
- c) III. ÚS 254/2013 – námietka nepoloženia PO až v ústavnej sťažnosti

II. ÚS 129/2010

- ....podľa názoru ústavného súdu [vychádzajúc z v judikatúre ústavného súdu všeobecne akceptovanej zásady *iura novit curia*, podľa ktorej súd nielen pozná právo, ale si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v akej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu] táto skutočnosť (že nenamieta...) **nemá pre spochybnenie povinnosti všeobecného súdu predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru za splnenia ostatných podmienok významnejšiu právnu relevanciu**
- ...ústavný súd sa následne zameril na posúdenie skutočnosti, či vnútroštátny súd bol povinný prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru predložiť a či bol výklad práva EÚ uskutočnený Súdnym dvorom na základe predložených prejudiciálnych otázok v konečnom dôsledku nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci samej...

39

III. ÚS 388/2010

- sťažovateľka v konaní pred KS ani v odvolacom konaní pred NS nenamietala nesprávny výklad aktov Európskej únie ani nenavrhovala začatie konania pred ESD o prejudiciálnej otázke
- v konaní pred všeobecnými súdmi sa nepreukázala potreba výkladu komunitárneho práva Súdnym dvorom v konaní o prejudiciálnej otázke (ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že uvedený postup sťažovateľka ani nenavrhovala), nemožno dospieť ani k záveru, že došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy
- zjavne neopodstatnená sťažnosť

40

III. ÚS 254/2013

... zo sťažnosti a jej príloh **nevyplýva, že by v konaní pred najvyšším súdom sťažovateľ namietal nepoloženie PO - čo zakladá odmietnutie jeho sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu**

- z princípu subsidiarity v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom ...ak argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04)

41

Obrana voči nepodaniu prejudiciálnej otázky

- Nesplnenie povinnosti členského štátu môže byť podľa článku 260 ZFEÚ v zásade konštatované **bez ohľadu na orgán tohto členského štátu**, ktorého konanie alebo nečinnosť zakladá nesplnenie povinnosti, **aj keď ide o ústavne nezávislú inštitúciu** (rozsudok z 5. mája 1970, Komisia/Belgicko, 77/69, Zb. s. 237, bod 15)
- Rozsah vnútroštátnych zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení sa má posudzovať **so zohľadnením ich výkladu vnútroštátnymi súdmi** (rozsudok z 8. júna 1994, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-382/92, Zb. s. I-2435, bod 36)
- **Komisia proti Taliansku, C-129/00, 9. decembra 2003**
V tejto súvislosti **nemožno zohľadňovať** izolované súdne rozhodnutia alebo také rozhodnutia, ktoré sú v odlišnom kontexte judikatúry výrazne v menšine, alebo výklad, ktorý najvyšší vnútroštátny súd odmietol. To sa nevzťahuje na súdny výklad vo významnom prípade, ktorý najvyšší súd nezamietol, alebo dokonca potvrdil.

Obrana voči nepodaniu prejudiciálnej otázky

- **Komisia proti Španielsku, C-154/08, 12. 11. 2009**
  - porušenie práva EÚ môže vyplynúť z jediného rozsudku najvyššieho súdu členského štátu
  - sporná otázka (prelomenie praxe jediným súdnym rozhodnutím z r. 2003) a nepodanie prejudiciálnej otázky podľa čl. 267 (3) ZFEÚ
- **C-507/08 Európska komisia proti Slovenskej republike, 22.12. 2010**

Hlavnou prekážkou .... vymožitelnosti bolo odmietnutie vyhovieť návrhu na zaplatenie podanému daňovým úradom najskôr Okresným súdom Košice II a následne v odvolaní Krajským súdom v Košiciach vzhľadom na to, že rozhodnutie príslušného súdu zo 14. júla 2004 o potvrdení vyrovnania nadobudlo právoplatnosť.